

GLOBALIS PROBLÉMÁK – TERMÉSZET ÉS TÁRSADALOM

GLOBALIS PROBLÉMÁK

- 1992. ENSZ-konferencia: Rio de Janeiro: a fenntartható fejlődés kérdése
- a jelen szükségleteit úgy kell kielégíteni, hogy az ne veszélyeztesse az emberiség jövőjét
- jelmondat: Think global, act local
- össze kell fogni a problémák megoldására, de minden ember személy szerint is felelős
- a problémák minden kontinensre, országra, de az egyes emberre is kihatnak

KÖRNYEZETKÁRODODÁS

- A gazdasági növekedés és a fenntartható fejlődés összeegyeztetésének nehézségei.
- a környezettudatos életmód fontossága
- Látható és láthatatlan szennyezések (*gázok, gőzök, olajszenyeződés, egyéb vegyipari melléktermékek, radioaktivitás*).
- A környezetszennyezés forrásai és formái (*a levegő, a víz, a talaj károsodása*).
- Az oxigénkészletek veszélyeztetettsége –oka:
- a trópusi esőerdők pusztulása
- az éghajlatváltozás oka: az ipari termelés és a tömegközlekedés által kibocsátott légszennyezés – következménye:
- szélsőséges jelenségek
- az óceánok vízszintje megemelkedik
- ózonpajzs sérülése, Atlantisz feletti ózonlyuk növekedése, üvegházhatás
- erdőirtás köv.: talajerózió, talajpusztulás – a művelhető földterület csökkenése
- Az ivóvízkészletek veszélyeztetettsége: a vízkészlet csökkenése + szennyezettsége
- tengerek szennyezettsége: kőolajszállító hajók balesetei
- a növekvő energiaigény következménye: atomenergia felhasználása
- Katasztrófák: 1986. Csernobil
- egyéb probléma: az elhasznált nukleáris fűtőelemek biztonságos tárolása
- A hulladék elhelyezésének problémája (*veszélyes hulladékok*).
- A hulladék újrafelhasználásának feltételei (*szelektív hulladékgyűjtés, korszerű technológia*).
- A nemzetközi összefogás lehetőségei és nehézségei.
- A zöldek mozgalma; környezetvédő szervezetek (*céljaik, tevékenységük, eszközeik*).
- A zöld mozgalmak nemzetközi kapcsolatai, szervezetei (*pl. zöld frakció az Európai Parlamentben vagy a Green Peace mozgalom*)

GAZDAGOK ÉS SZEGÉNYEK

- Centrum –Periféria kapcsolat:
- A periféria elmaradott, de: a fejlődése csak a centrum támogatásával lehetséges
- Észak Dél
- Északi régió: Európa, Amerika, Ausztrália – a a világ jövedelmének 4/5-ével rendelkezik, de a világ lakosságának 1/4-ét sem adja
- Uralja a világgazdaságot
- Déli régió: A gyarmati múlt öröksége.
- Különbségek a „harmadik világ” országai között: a „kis tigrisek” felzárkóztak
- A többi ország: eladósodás - adósságcsapda
- Polgárháborúk, háborúk, nemzeti, etnikai és vallási konfliktusok, terrorizmus – diktatórikus berendezkedés.
- Népességnövekedés, szegénység, élelmezési válság.

- Az oktatás és egészségügy fejlesztésének nehézségei (*analfabetizmus, szakemberhiány, ivóvízhiány, védőoltások hiánya, AIDS stb.*).
- Szegénység és természeti tényezők.
- Nemzetközi összefogás: a segélyszervezetek tevékenysége, szociális programok.
- Adósságválság – megoldási kísérletek.
- Kivándorlás, menekültkérdés; a migráció problémája: megingathatja Nyugat-Európa szociális ellátórendszerét, etnikai ellentétek

A TERRORIZMUS

- Okai: államilag támogatott terrorizmus
- Palesztin-zsidó háború
- Izrael: MOSZAD
- Iszlám világ: fundamentalizmus
- Iráni túszdráma: Iránban 1979. november 4-én - a nemzetközi jog példátlan megsértésével - 300 fundamentalista diák elfoglalta az Egyesült Államok teheráni nagykövetségét és túszul ejtette a bennlévőket. Azt követelték, hogy szolgáltatassák ki nekik a volt iráni sahot, akit rákbetegséggel egy New York-i klinikán kezeltek. Khomeini ajatollah, Irán főpap-diktátora támogatásáról biztosította az akciót. Az USA diplomáciai és egyéb csatornákon át számtalan kísérletet tett a börtönviszonyok között tartott és állandó életveszélyben lévő 52 túsz kiszabadítására. Carter amerikai elnök 1980 áprilisában még egy tragikus végű fegyveres túsz-szabadítási kísérletre is engedélyt adott. (Akkor nyolc helikopter közül három üzemképtelenné vált, a negyedik összeütközött egy szállítógéppel, nyolc amerikai katona meghalt.)
- 2001. szeptember 1. New York: világkereskedelmi központ felhőkarcolói és a Pentagon elleni merénylet